

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Irena Saralievové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Andrey Borovičkové, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **Ing. J. B.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupena advokátem JUDr. Romanem Jelínkem
sídlem Valentinská 56/11, 110 00 Praha 1

žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 464 625 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3.3.2021 č.j. 22C 93/2020-330

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé ohledně částky 50 000 Kč s příslušenstvím **potvrzuje** a dále se **mění** tak, že se žaloba o zaplacení 20 000 Kč s příslušenstvím zamítá.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 58 708 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem uznal soud I. stupně žalovanou povinnou zaplatit žalobkyni 70 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10% ročně od 17. 6. 2020 do zaplacení, žalobu zamítl ohledně částek 230 000 Kč s příslušenstvím a 164 625 Kč s příslušenstvím a žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 49 902 Kč. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zadostiučinění ve výši 300 000 Kč s příslušenstvím za nemajetkové újmu, jež jí měla být způsobena nezákonným trestním stíháním, vedeným u Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 58 T 72/2014 pro zkrácení daně podle § 148 odst. 1 trestního zákona, zadostiučinění ve výši 240 000 Kč s příslušenstvím za nemajetkovou újmu, jež jí měla být způsobena nepřiměřenou délkou tohoto řízení a náhrady škody ve výši 92 150 Kč s příslušenstvím, vzniklé jí na nákladech obhajoby. Žalobu o náhradu škody vzala zcela zpět na základě plnění žalované ve výši 77 863,50 Kč a žalobu o zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou délkou řízení, vzala zpět v rozsahu plnění žalované ve výši 75 375 Kč. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s poukazem na již poskytnuté peněžní plnění na náhradu škody a zadostiučinění za nemajetkovou újmu, způsobenou žalobkyni délkou řízení, a konstatování nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání žalobkyně s omluvou, vyslovené v jejím stanovisku ze dne 8.9.2020.
2. Na základě důkazních zjištění, podrobně popsanych v odstavcích 16- 46 rozsudku, soud I. stupně skutkově uzavřel, že usnesením policejního orgánu ze dne 3. 1. 2013 bylo zahájeno trestní stíhání žalobkyně, která byla obviněna z trestného činu zkrácení daně, poplatku nebo povinné platby podle § 148 odst. 1 trestního zákona, za něž jí hrozil trest odnětí svobody šest měsíců až tři léta či peněžitý trest a konečným rozsudkem v řízení, vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 58 T 72/2014, ze dne 26. 8. 2019 byla zproštěna obžaloby. Trestní stíhání bylo pro žalobkyni stresující, bála se odsouzení a zrušení živnostenského podnikání, na kterém byla existenčně závislá ona a jí vyživované děti. Psychiku žalobkyně v době trestního stíhání vyčerpávaly také zdravotní obtíže (silné migrény), které však trestní stíhání nezapříčinilo, a vyhrocené spory s (ex)manželem, které z osobní roviny přešly do soudních řízení o péči o nezletilé děti a o vypořádání společného jmění. Vztahy s rodiči žalobkyně v posledních letech ochladly, příčinou zhoršení vztahů však nebylo trestní stíhání žalobkyně, ale nesouhlas rodičů s jejími životními postoji a rozhodnutími (výběr manžela, setrvávání v nevyhovujícím manželství, neochota žalobkyně naslouchat radám matky a její zadlužení). Žalobkyně měla významnou klientelu z vyšších společenských vrstev a požívala dobré pověsti, její trestní stíhání (zejména zajišťování stop v provozovně žalobkyně policií za přítomnosti zaměstnankyň žalobkyně a jejich zákaznic) narušilo důvěru zákaznic, nikoliv však zásadně. Podnikání žalobkyně bylo především ovlivněno změnou sortimentu po ukončení spolupráce se zahraniční společností xxx. Trestní stíhání žalobkyně nevešlo v obecnou známost v České republice ani v USA, obchodní partnerka žalobkyně v USA E. N. se o něm však dozvěděla díky mezinárodnímu dožádání, čímž byla poškozena reputace žalobkyně u rodiny a zaměstnanců E. N., avšak nikoli u samotné E. N. Důvod ukončení dovozu zboží z USA nespočíval v trestním stíhání žalobkyně, ale v jejím nedostatku finančních prostředků spolu s respektováním přání rodiny E. N. a změnami ve spolupracující společnosti xxx, neboť její majitelka E. N. byla zbavena svéprávnosti a společnost byla prodána. Není dána příčinná souvislost trestního stíhání s čerpáním úvěrů žalobkyní, jeden z nich žalobkyně čerpala předtím, než bylo trestní stíhání zahájeno a následně jí bývalý nepřispíval na výživu společných dětí, jejichž vyšší životní úroveň se snažila udržet. Skutečnost, že se žalobkyně léčila na neurologii a dodnes trpí obtížemi, neshledal soud I. stupně pro posouzení věci z hlediska uplatněného nároku relevantní.
3. Soud I. stupně s odkazem na §§ 8 odst. 1 a 31a zák. č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (náhradový zákon) a recentní judikaturu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo

2813/2011, 30 Cdo 1747/2014) dovodil, že žalovanou poskytnuté zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání žalobkyně není adekvátní, zejména pro prokázané poškození v profesní reputaci žalobkyně, a újmu žalobkyně je nutno nahradit v penězích. Akcentoval, že každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného a výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu (srov. nálezy Ústavního soudu ČR, sp. zn. I. ÚS 554/04, sp. zn. II. ÚS 590/08). Vyšel z toho, že žalobkyně byla bezúhonná a byla ohrožena mírným trestem odnětí svobody šest měsíců až tři léta, reálně jí však s ohledem na její bezúhonnost výkon trestu odnětí svobody nehrozil. Vážnější hrozbou byla pro žalobkyni ztráta bezúhonnosti pro živnostenské podnikání. Povaha trestního obvinění žalobkyně nepůsobí závažné společenské odsouzení, jako je tomu například u násilné trestné činnosti nebo sexuálních deliktů. K délce trestního stíhání při posuzování zadostiučinění za újmu, vzniklou nezákonným trestním stíháním, soud I. stupně nepřihlížel s poukazem na to, že je odškodňována samostatně. Dovodil, že trestním stíháním byl narušen zejména osobní život žalobkyně a její psychika, jelikož se obávala, jak trestní stíhání dopadne, a byla vystavena stresu. Zdůraznil však, že psychiku žalobkyně v té době narušovaly mnohem podstatnějším způsobem vyhrocené spory s manželem. Soud I. stupně žalobkyni uvěřil, že trestní stíhání ji omezovalo co do času na děti a další činnosti, nejednalo se však omezení zásadní, neboť hlavní příčinou nedostatku času bylo podnikání žalobkyně a spory s bývalým manželem. Profesní život žalobkyně utrpěl poškozením důvěry, kterou si předtím vybudovala i svých zaměstnanců a zákaznic a dodavatelů v USA (u rodiny E. N.), ve vztahu k zaměstnancům byl nicméně tento zásah minimální (výpověď svědkyně K.). Poškození reputace u rodiny E. N. potvrdil svědek A. B., který zaznamenal, že vztahy již nejsou tak vřelé jako dříve. Na pokles zisku z podnikání žalobkyně v podobě dovozu z USA však mělo trestní stíhání zanedbatelný vliv, neboť hlavními faktory ukončení dovozu bylo osobní rozhodnutí žalobkyně dále nekontaktovat E. N. na přání její rodiny s ohledem na její věk a zdravotní stav, nedostatek prostředků na nákup dalšího zboží a obavy o způsob clení zboží, jak uváděla svědkyně M. Objektivně bylo toto podnikání neudržitelné s ohledem na osud společnosti xxx, jelikož obchodní úspěch žalobkyně stál na osobním kontaktu s E. N., s nímž k narušení vztahů z důvodu trestního stíhání nedošlo (žalobkyně ji považovala za druhou matku, která ji na samém sklonku svého života vřele pozdravovala). Přímou souvislost s bolestmi hlavy žalobkyně s trestním stíháním soud I. stupně neshledal, jakkoliv uvěřil žalobkyni, že po dobu trestního stíhání byly intenzivnější a četnější. Zdůraznil však, že se jednalo celkově o náročné období života žalobkyně, která byla vystavena ještě dalším stresujícím okolnostem a lékaři sama uváděla „bolesti spojeny se stresem při rozvodu“. Poukázal na to, že škoda na zdraví ve formě diagnostikovatelného poškození zdraví je samostatně uplatnitelným nárokem se samostatným skutkovým základem a neodškodňuje se v režimu nemajetkové újmy podle § 31a náhradového zákona (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4280/2011, sp. zn. 30 Cdo 2888/2019). Trestní stíhání žalobkyně nevešlo obecnou známost v České republice ani v USA, nebylo medializováno, k obchodním partnerům žalobkyně v USA a některým zákaznicím se však tato informace dostala. Odliv klientely sama žalobkyně dávala do souvislosti se změnou sortimentu.

4. Soud I. stupně dále provedl srovnání případu žalobkyně s jí dokládanými případy nezákonného trestního stíhání, jmenovanými v odstavcích 68-71 rozsudku, vesměs se statistickými částkami peněžního zadostiučinění a případ žalobkyně vyhodnotil jako podstatně méně závažný co do hrozícího postihu i následků v osobnostní sféře a zasluhující pouze 10-15% takového zadostiučinění. Vzhledem k tomu, že žalobkyně nabídla ke srovnání případy obvinění ze závažnějších trestných činů se zásadními dopady do života poškozených, kteří předtím vážnými životními problémy (na rozdíl od rozvráceného rodinného života žalobkyně) netrpěli, soud I. stupně doplnil srovnání s případy, projednávanými u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 54 Co 211/2015 (poškozená čelící medializaci a odsudku přátel a klientely byla odškodněna částkou 50 000 Kč za nezákonné trestní stíhání pro podvod spáchaný ve spolupachatelství s hrozícím

trestem odnětí svobody až 8 let) a pod sp. zn. 51 Co 129/2016 (poškozený byl odškodněn částkou 81 665 Kč za nezákonné trestní stíhání zkrácení daně podle § 148 odst. 1, 3 písm. b) a c) tr. zákona, v jehož průběhu byl pravomocně odsouzen, přišel o živnostenské oprávnění jako jediný zdroj příjmů a byla poškozena jeho profesní pověst). Vyzdvihl jako zásadní poškození obchodní reputace žalobkyně za situace, kdy se její podnikání běžným poměrům České republiky vymykalo a uzavřel, že adekvátním zadostiučiněním za nemajetkovou újmu, vzniklou žalobkyni v důsledku posuzovaného trestního stíhání, je částka 70 000 Kč, kterou žalobkyni přiznal s úrokem z prodlení podle § 1970 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník ve spojení s nařízením vlády č. 351/2013 Sb. kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky etc. Ve zbývající části nároku ve výši 230 000 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl a zcela zamítl po částečném zpětvzetí žaloby zbývající nárok žalobkyně z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou nepřiměřenou délkou řízení, ve výši 164 625 Kč (toto rozhodnutí není předmětem odvolacího řízení). Žalobkyni soud I. stupně přiznal podle § 142 odst. 1 a 3 o. s. ř. náhradu nákladů řízení v rozsahu 85 % z částky 58 708 Kč (úspěch 50 000 + 50 000 + 77 863,50, neúspěch 14 286,50) ve specifikaci, uvedené v odstavci 97 rozsudku.

5. Proti vyhovujícímu výroku rozsudku podala žalovaná včasné odvolání. Namítla, že žalobkyně byla v posuzovaném trestním řízení ohrožena nízkou trestní sazbou a nebyl prokázán natolik intenzivní zásah do jejích osobnostních práv, který by odůvodňoval přiznání zadostiučinění v penězích. Bylo zjištěno, že příčinou psychických problémů žalobkyně nebylo nezákonné trestní stíhání, ale souběžně běžící řízení ve věcech opatrovnictví a vypořádání společného jmění manželů. Nebylo prokázáno, že žalobkyně neměla dostatek času na děti v důsledku trestního stíhání a jejich psychická sféra byla narušena především vleklými spory jejich rodičů. Byl prokázán negativní vliv trestního stíhání na její dobrou pověst u dodavatele, ale nutnost změny podnikání ani žádosti o úvěr s ním nebyly v příčinné souvislosti. Žalovaná dovozovala, že dostatečnou satisfakcí pro žalobkyni je konstatování vydání nezákonného rozhodnutí a omluva za ně a navrhla, aby odvolací soud napadený výrok rozsudku změnil, žalobu zamítl a přiznal jí náhradu nákladů řízení.
6. Žalobkyně navrhla potvrzení napadeného výroku rozsudku a ve vyjádření k odvolání dovozovala shodné prvky s jinými případy nezákonného trestního stíhání, vesměs odškodněnými statisícovými částkami se závěrem, že soudem I. stupně přiznané zadostiučinění odpovídá ustálené rozhodovací praxi.
7. Odvolatelka uplatnila podle obsahu odvolání odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř. Odvolací soud proto z podnětu jejího odvolání přezkoumal napadený rozsudek v intencích §§ 212 a 212a o.s.ř. a odvolání shledal opodstatněným jen zčásti. Odvolací soud se neztotožnil s námitkou, že pro reparaci nemajetkové újmy žalobkyně z nezákonného trestního stíhání jsou dostatečnou satisfakcí nepeněžní formy zadostiučinění, předvídané § 31a náhradového zákona. V tomto směru již soud I. stupně s odkazem na příslušnou judikaturu vyložil, že každé trestní stíhání negativně ovlivňuje život trestně stíhaného a je pro něho významnou zátěží zejména, jde-li o osobu bezúhonnou. Je proto již konstantním judikatorním závěrem, že pro odčinění nemajetkové újmy, vzniklé nezákonným trestním stíháním, zásadně nemůže konstatování nezákonného rozhodnutí (správně porušení práva nebýt stíhán jinak než ze zákonných důvodů) ani vyslovená omluva žalované postačovat. Soud I. stupně proto správně přistoupil k finanční satisfakci a s oporou recentní judikatury vzal v úvahu povahu trestní věci a následky, způsobené trestním řízením v osobnostní sféře žalobkyně s přihlédnutím k tomu, že za nepřiměřenou délkou řízení byla žalobkyně samostatně odškodněna, a provedl i obsáhlé srovnání s jinými případy náhrad obdobné nemajetkové újmy.
8. Odvolací soud se se soudem I. stupně ztotožnil v závěru, že žalobkyni předkládané případy vysokých finančních náhrad jsou nepoměrně závažnější, zejména co do následků trestního stíhání

v různých oblastech života poškozených s výrazným poškozením jejich dobré pověsti. Tak tomu v případě žalobkyně rozhodně nebylo a soud I. stupně správně detekoval, že mimo následků v rovině osobního prožitku (stresu z trestního stíhání a obavy z jeho výsledku), jež je obecně vlastní všem případům nezákonného trestního stíhání bezúhonné osoby, mělo trestní stíhání pouze méně významný vliv na její dobrou pověst v souvislosti s jejím podnikáním. Nejblíže srovnatelným případem je pak, jak soud I. stupně také správně uvedl, věc řešená u Městského soudu pod sp.zn. 54Co 211/2015. Oproti závěru soudu I. stupně však odvolací soud neshledává případ žalobkyně závažnější než uvedený. Soud I. stupně v určitém rozporu se svým předchozím správným zjištěním o tom, že trestní stíhání nemělo zásadní vliv na vztah žalobkyně s její zahraniční dodavatelkou ani na důvěru jejích zákazníků, vyzdvihl závažnost poškození obchodní reputace žalobkyně s poukazem na jistou exkluzivitu jejího podnikání. Tato exkluzivita však nemá žádný význam v situaci, kdy bylo důkazním řízením zjištěno, že změna podnikání a okruhu zákazníků žalobkyně nebyla vyvolána trestním stíháním, ale ukončením podnikání její dodavatelky ve spojení s nedostatkem financí ze strany žalobkyně. Poškození profesní pověsti žalobkyně v podnikání, které byla nucena ukončit z jiných příčin, tak nemělo do jejích osobních poměrů dopad natolik významný, aby jí náleželo vyšší peněžní zadostiučinění než v uvedeném srovnatelném případě. Jiné významné následky nebyly důkazním řízením, vzdor tvrzení žalobkyně, zjištěny. Soud I. stupně správně poukázal na to, že rodinný život žalobkyně byl rozvrácen již před zahájením předmětného trestního řízení a že stres žalobkyně, mající odezvu i ve zdravotních potížích (typu bolesti hlavy etc.), vycházel zejména z manželského konfliktu a na něj navazujících souběžně s trestním stíháním vedených řízení o péči o děti a o majetkové vypořádání. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že dostatečnou satisfakcí za nemajetkovou újmu, vzniklou žalobkyni posuzovaným trestním řízením, v němž jí nehrozil vysoký trest a které nezpůsobilo významnější následky v její osobnostní sféře, je částka 50 000 Kč (shodně jako ve výše uvedeném srovnávaném případě). V tomto rozsahu proto vyhovující výrok rozsudku soudu I. stupně podle § 219 o.s.ř. potvrdil a ohledně 20 000 Kč s příslušenstvím jej podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil a žalobu zamítl.

9. Žalobkyni náleží podle § 142 odst. 1 a 3 o.s.ř. náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně oproti závěru soudu I. stupně v plné výši. Žalobkyně uplatnila tři nároky, z nichž dva se týkaly zadostiučinění za nemajetkovou újmu a v obou byla úspěšná (v případě nároku zadostiučinění za nemajetkovou újmu z nepřiměřené délky řízení v důsledku plnění žalované po podání žaloby), byť ne v plné výši uplatněného nároku. Podle konstantní judikatury (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn.30 Cdo 2707/2013, sp.zn. 30 Cdo 3223/2013) výsledek řízení projevující se tím, že poškozený žalobce dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobci výrokově nebylo přiznáno jím požadované plnění nebo jeho výše. Žalobkyně tak byla ve dvou ze tří uplatněných nároku plně úspěšná a v nároku na náhradu na náhradu škody byla v důsledku plnění žalované po podání žaloby neúspěšná jen v menší části. Žalobkyni proto náleží plná náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně v částce, tímto soudem správně zjištěné (srov. odstavec 97 rozsudku). V odvolacím řízení byly účastnice úspěšné poměrně, proto odvolací soud podle § 142 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. rozhodl, že žádná z nich nemá právo na náhradu nákladů této fáze řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o.s.ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 24. června 2021

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu